

# AMICS DE LA SARDANA

## de l'agrupació excursionista talaia

NOVEMBRE 1972 - VILANOVA I LA GELTRU

### La sardana: Oració comunitària

En números anteriors d'aquesta Circular vam posar fragments de la Lliçó Magistral que va pronunciar l'escriptor lloretenc Esteve Fàbregas. En un d'aquests fragments ell insinuaba que la sardana, ultra esplaí, professió de fe i acte de servei, també podria ésser una forma d'oració. Nosaltres, després, l'abril de l'any actual, insistirem sobre el mateix tema. Poc podíem imaginar que el mateix mes, a la vila de Bellpuig d'Urgell, essent proclamada Ciutat-pubilla, aquest fet, de la sardana convertida en oració comunitària, s'hagués de convertir en realitat.

El dia 23 d'abril, al matí, unes hores abans que hi arribés la Caravana de la Flama de la Sardana que cada any recorre les nostres comarques per escampar-hi el doll de la catalanitat, al temple parroquial, en la «missa del sardanisme» que hi celebrava l'arquebisbe de Tarragona Doctor Josep Pont i Gol, fill de Bellpuig, fou ballada una sardana, dintre de l'Ofertori, abans d'iniciar l'acte eucarístic.

Després de l'ofrena d'una munió de flors a l'altar per part de les púbbles, la sardana «Davant la Verge», d'Enric Morera, era ballada per dos homes casats, dos joves solters i quatre noies, de Bellpuig i de Lloret de Mar. Donat el caire simbòlic del ac-

te, dansaren només una tirada de curts i una de llargs. La música era en gravació magnètica, interpretada per la Cobla La Principal de La Bisbal.

Després, els actes de la jornada sardanista continuaren, però l'emoció va fer solc entre la gent que omplia el temple. Per primera vegada, sembla, la sardana entrava a la Casa de Déu, esdevenint un element més en la pregària dels homes a Déu. Amb posterioritat, en un llogaret del Penedès, en un Aplec de Joventut, ha tornat a ésser ballada dintre les parets sagrades.

Tot fa suposar que a Bellpuig s'ha iniciat un fet que arribarà a ésser tradició. En un temps de tanta disbauxa i de tant d'anhel materialista, individualista, de tant de desinterès pels problemes comunitaris, atent l'home a la barreja de la farfanyera dominical, fugint d'ell mateix, amb un o altre pretext, s'aixeca la sardana, la dansa de tot un poble, per unir-se a les mans enllaçades de tot aquest poble i convertir-se en pregària col·lectiva.

Certament, que la sardana ballada al temple no pot ésser un fet quotidià. Els actes solemnes només poden ésser reservats per als moments solemnes. La sardana ha quedat consagrada com l'oració extraordinària

—sentiment, paraula i música— d'una gent, la que sap pregar i la que no, que s'hi trobarà identificada com a éssers humans i com a fills de Déu. Ella, la humana, tan bella, serà antorxa que fa visibles els anhels del benestar, del progrés, de la llibertat, de l'autenticitat, amb els delers de la transcendència, de l'esguard més enlaire, del respirar quan sembla que tot asfixia.

A això ha arribat la sardana, aquesta cosa tan nostra davant la qual a vegades passem pel seu costat una mica —o un bon troç— indiferents, pel motiu tan vulgar que la tenim sempre al nostre abast, a cada cantonada. Aquest és el Breviari que ofereix Catalunya a tots els homes per tal que aixequin la vista, per tal que omplin el pit. Quin poble del món ho pot dir així?

---

## PARLEM BE!

(VI)

A vegades escoltareu aquesta alegació (aquesta excusa) en boca d'un home, d'una dona, fins i tot en boca d'un jove: «Jo no escric les meves cartes, les meves notes, en català, perquè no en sé, i fent-ho malament prefereixo escriure en castellà».

No cal ser gran filòsof per comprendre que el problema està mal plantejat. Si tothom, quan es troba davant una realitat que desconeix o no coneix prou bé, s'arronça d'espall i abandona el camp, els homes, indubtablement, encara aniríem amb gorra de cop i amb caminadors. Quan, en l'ordre que sigui, del món tècnic, artístic, del que sigui, l'home desconeix una cosa, la furga, l'estudia, en comença l'aprenentatge. I avança, lentament. I, sovint, un cop s'ha trencat el glaç, ell s'adona que «no es tan fiero el león como lo pintan». Es cerciora que el que cal, el primer que cal, és tenir ganes, tenir voluntat, veure que allò li convé.

Diuen —els qui així «raonen»— que escriuen en castellà perquè el coneixen. Pobres! Amb el castellà passa el mateix, exactament, que amb el català. És escrit pèssima-

ment. Però com que el portem arrapat, al moll de l'ós, perquè hi feren el primer ensenyament, perquè cada dia llegeixen el diari, perquè els llibres que compren tots són castellans, es pensen que el dominen. No. Per conèixer el català com per conèixer el castellà s'ha d'estudiar. A vegades diuen: «Es que el català és molt difícil!» I també l'erren. Els idiomes (i els dialectes també) tots són difícils. No hi ha cap matèria humana que valgui la pena, que sigui elaboració de l'home, que sigui fàcil. Tot té les seves complicacions. Tot ha d'ésser objecte de reflexió, de perforació.

Quan una persona creu —jo, personalment estic convençut que sempre és una excusa, una covardia i una dimissió— que no ha d'escriure en català perquè no el coneix, el que li fa falta no és la voluntat d'aprendre, l'energia humana de vèncer els obstacles, sinó la consciència d'ésser català, d'ésser allò que només es-sentho ell pot esdevenir home, perquè l'exigència humana s'aconsegueix alimentant l'arrel pròpia, sense la qual és impossible la vida.

Quan una persona diu que no es-



criu en català perquè és difícil, se li ha de dir, ras i curt, que l'imprescindible no és que escrigui bé en català, sinó que hi escrigui, perquè, llavors, tot fent-ho, s'adonarà que, escrivint-lo, és ell qui, de mica en mica, es va plasmant, físicament inclús, sobre el paper. El llapis, la ploma, llavors, són una emanació d'ell, són ell mateix. I llavors s'adonarà que fent-ho de l'altra manera, feia comèdia, traduïa, no era ell mateix, abdicava. I renunciar a la personalitat pròpia és l'últim que se li acut a un home.

Es que hi ha hagut mai a la vida, cap jove que, agafats els pinzells, per iniciar la vida pictòrica, els deixi, perquè veu que no ho pot fer tan bé com un Velázquez, un Goya, un Donatello, un Picasso?

#### incorrecte

maco  
madre (religiosa)  
madreselva  
madrugar  
major (al por)  
mando  
mango (de ploma de paella)  
manivela  
mansana (de cases)  
mantecau  
mantega  
mante  
manteleria  
mantequilla  
maravilla  
Margarita  
màstil  
matadero  
mate  
matxemprat  
mediar  
medrar  
melena  
membrillo  
metxero  
mensatge  
mimbre  
monedero  
nada menos  
nantros  
navaja

#### correcte

bonic, bufó  
mare, germana  
mareselva  
matinejar  
a l'engròs  
comandament  
mànc  
maneta  
illa, bloc  
gelat de crema  
llard  
tovalles  
joc de taula  
mantega  
meravella  
Margarida  
pal, arbre  
escorxador  
mat  
emmetxat  
mitjançar  
millorar  
cabellera  
codony  
encenedor  
missatge  
vîmet  
portamonedes  
justament  
nosaltres  
navalla

#### incorrecte

navidenya  
ninyera  
ni siquieria  
nòria  
novato  
nòvio  
oïdo  
ojalà  
ola  
opresió  
ossadia  
otony

#### correcte

nadalla  
mainadera  
ni tansols  
sînia  
principiant  
xicot, promès  
oïda, orella  
tantdebó  
ona  
opressió  
gosadïa  
tardor

### ELS FALCONS DE VILANOVA

Vam veure aquest grup en la seva primera actuació en el local del Centre Catòlic, dintre el festival que hi tingué lloc a favor de la magnífica institució cultural i fraterna que és Auxília. Ens va plaure aquesta realitat entre nosaltres, com és un grup de Falcons, tal com, des de ja tants anys el tenen altres poblacions, fins molt petites, del Penedès.

Una colla de xicots així, que fa filigranes i combinacions gimnastes, ajuda, no en dubteu, a millorar el gust per la bellesa, entre ells i en els qui els contemplen, és una escola de formació artística, una pedagogia de valors humans, un al·licient per a una joventut sana de cos i d'esperit.

Que siguin benvinguts a la palestra entre tot allò que a casa nostra malda per construir un país de gent entusiasta, aïrosa, dinàmica.

### Audició del mes de Novembre

Tindrà lloc el proper diumenge dia 12, a les 12'30 del migdia a la Plaça dels Carros, a càrrec de la «Cobla SITGETANA»

**Reparacions i bobinatges  
de tota mena de Motors  
Elèctrics**

**TALLERS  
S O L E R**

**Unió. 98-100**

**Tel. 893 08 42**

**CAMISERIA**

**CALSERRA**

**Gral. Mola, 28**

**Tel. 893 27 92**

**MIRIM**

---

Articles de pell i skay  
Bosses - Cinturons  
Carteres - Bitlleters  
Maletes - Estoigs  
Guants - Moneders  
Articles de regal

---

**Gral. Mola, 11**

**NOVETATS  
INFANTILS**

**TINA**

**Rambla, 60-62**

**Tel. 893 12 19**

**President: Manuel Prats**

**Secretari: Joan Butí**

---

**T. G. Vilaseca - Villanueva y Geltrú  
Rambla Caudillo, 41**